

بو نەم نەرتیکلە؟ چونکە نەم نووسینە تەواوەکی نەرتیکلی فەزای سیاسییە و بو هەموو عێراقە. فەزای گشتی چیە؟ فەزای گشتی کە نایستتا هەیه لە کوردستان و لە عێراق دا ناوی چیە و کاریگەری لە سەر کومەلگا و تاییەتمەندیەکانی لە مەکان دا (بەغدا، بەسرا، ناسریە، کەرەبەلا، نەجەف، سلێمانی، کەرکوک، خانەقین، رانیە، هەلەبجە، هەولێر، مووسل،...هتد). ؟ چەند خالی گرنگ بو هەموو عێراق بە شیوەیهکی عام، دوو سێ ووشە بو نەکتەری تاکە کەس لە پارێزگای سلێمانی و هەلەبجە و چەند ووشە کورت لە سەر پەيوەندی بیینی بنەرەت و جەماوەر.

بە عەقلەکی زور زور سادە کونسپتی فەزای گشتی = لە ناو کومەلگا دا فەزایەکی کە دروست بویە لە شوین، مەکانەکی (ریگا، نێدارە، وەزارەتەکان، نەخۆشخانە، زانکو، دادگا، پارک، کونفرانس، کۆنگرە، کۆبوونەوه، پەرلەمان، مزگەوت،...هتد)، کە شوینی رویشتن، کار کردن، خۆپیشاندان،...هتد، کە بە شیوەیهکی عام و جورا جور لە خزمەتی کومەلگا دایە. نەم فەزایە لە ناو هەر کومەلگایەکی دا (گوند، شار، "حیزب"، هەریم، زانکو، دادگا، وولات، نێدارە...هتد)، تاییەتمەندیەکانی تاییەتی خۆی هەیه کە بە بەر دەوامی لە ژێر "کاریگەری" فەزای سیاسییە.

هوشیار بارزانی گووت "پاش روخاندنی رژیمی بە عەسی گەلی عێراق بە شیوەیهکی عام فکر نەکرد کە عێراقەکی نوێ تازە دروست بویە. بەلام نەم بارودوخی زور نالۆزی کومەلگایەتی، نابوری، سیاسی، دینی، نێداری و بەریوەبردنی کومەلگا،...هتد، نە تەنها لە کوردستان بەلام لە هەموو عێراق دا پیشاندەدات کە:

- نایستتا عێراق بە شیوەیهکی عام بارتەتی دەسەلاتەکی زور دز گەندەل و نەزانی بێ سنوور و جیاوازه لە زەمان دا.

- نیفولوسیونیزی عێراق بە شیوەیهکی عام (دینی، سیاسی، نابوری، ریگاویان، پەرورەدە، پۆلیس، کومەلگایەتی،...هتد) نیفولوسیونیزمەکی زور زور ژەهراوی و نیکەتیفە. بو؟ چونکە لە ناو زەمان و مەکان دا فکر، هیزر و بیر کردنی سیاسی و سیاسەت کردن و "نوخبەیی" مەركەزی حیزبەکان لە سەرانسەری عێراق دا = زور زور نەزان، دز، گەندەل و خاوەنی ناستەکی نزمی جیاوازان و نەم هوکارانە بە بەر دەوامی لە ناو زەمان دا و لە ناو فەزای گشتی هاوار نەکن.

- فەزای گشتی لە سەرانسەری عێراق دا (ریگاویان، نێدارە، وەزارەتەکان، نەخۆشخانە، زانکو، دادگا، شار و گوند، پارک، کونفرانس، پەرلەمان، کۆنگرە، کۆبوونەوه، مزگەوت،...هتد)، فەزایەکی زور خراپ و نەخۆشی جورا جورە وەک: مادی، سایکولوژی، دینی، سیاسی، بەریوەبەراییەتی، نێداری و دیپلۆماسی،...هتد. کۆتایی و بەرھەمی نەم فەزای زور نەخۆش و خراپ چیە؟ دروست کردنی کارەساتی جورا جور بو عێراق، پاش و دواکەوتوونی کومەلگا، بەر دەوام بونی گەندەلی زور قوول،...هتد.

- هەر چەند "نوخبەیی" مەركەزی حیزبەکان دز، گەندەل، ناستەکی نزم و نەزانتەر بن نەو هەندە زیادتر فەزای گشتی کومەلگا پیستەر و خراپترە، وەک بارودوخی زور نالۆزی نایستای کومەلگا لە سەرانسەری عێراق.

- نایستتا لە عێراق دا تەنها دوو بەرژەوهندی هەیه لە ناو زەمان دا: بەرژەوهندی "نوخبەیی" مەركەزی حیزبەکان، پەرلەمانتار، وەزیر و گوزیر...هتد، و بەرژەوهندی نەکتەری دەولی ناوچەکە و غەیری ناوچەکە.

- Not NATO, but the entire Iraqi political class is in a state of brain death.

- لە نەم ٤٠ سالی رابردودا بە هیچ شیوەیهک گرنگی بە فەزای گشتی نەدراوه و هەر لە بەر نەوێش بارودوخی زور نالۆزی (نابوری، بەریوەبەراییەتی، پەرورەدە، دینی، سیاسی، کومەلگایەتی، تەکنۆلۆجیا،...هتد)، لە سەرانسەری عێراق دا بەر دەوامە لە زەمان دا.

- پەيوەندی و کاریگەری سایکولوژی فەزای گشتی لە سەر کومەلگا چیە؟ بە چی شیوەیهک فەزای گشتی کاریگەری هەیه لە سەر بەریوەبەراییەتی کومەلگا؟ پاش روخاندنی رژیمی بە عەسی و تانایستتا عێراق لە کاتەکی تاییەت دا بویە، بو؟ - عێراق لە ژێر کۆنترۆلی نەکتەری دەولی ناوچەکە و غەیری ناوچەکە دایە و ناسراوه بە وولاتەکی: میلیشیا، توندوتیژی، دزی و گەندەلی بێ سنوور و دواکەوتوو. - ناستەکی نزم، دزی، گەندەلی و نەزانیی بێ سنوری "نوخبەیی" مەركەزی حیزبەکان، وەزیر و گوزیر و پەرلەمانتار. - خراپ کردنی فەزای گشتی لە سەرانسەری عێراق بە شیوەیهکی زور پیس و خراپ.

- دیموکراسی لە عێراق بو بە دیموکراسیەکی تاییەت: دیموکراسی نەزانی، بەرژەوهندی شخصی و حیزبی، دزی و گەندەلی، دیموکراسی نەکتەری دەولی ناوچەکە و غەیری ناوچەکە و دیموکراسی کۆیلە کردنی کومەلگا.

- پوستەکانی جیاوازی حکومەت (سەرۆک کۆمار، سەرۆکوەزیر، سەرۆکیەتی نەنجومەنەکان، پەرلەمانتار، وەزیر و گوزیر، پارێزگا، دادوەر، سکرتیری حیزبی، نەنجومەنی سەرکردایەتی، جقاتی نیشتمانی، نەنجومەنی ناو نەدی، مەلای سیاسی،...هتد)، یان کونسپتی "بەریوەبردن" لە سەرانسەری عێراق دا تاییەتمەندیەکانی تاییەتی خۆی هەیه وەک: روونکردنەوه و دەرکردنی بریار، پرۆژە گەورە، بە جەلو بەرگی گران بەها و بۆینیخ داخلی کونفرانس، کۆنگرە، کۆبوونەوه نەبن، پیشوازی و سەردان کردن، پرۆژە یاسای چاکسازی، هەنژاردەن، ریککەوتنامە، دیموکراسی،...هتد، کە نەم تاییەتمەندیەکانە هەموویان لە ژێر کۆنترۆلی نەم هوکارانە دانە: رازی کردنی خۆتان بە شیوەیهکی زور زور نزم؛ نەزانی، دزی و گەندەلی بێ سنوور.

- گەلی عێراق لە بەسرا، ناسریە، بەغدا، کەرەبەلا، نەجەف، سلێمانی، کەرکوک، خانەقین، کەلار، چەمچەمال، دوکان، رانیە، هەلەبجە، هەولێر، ناگری، مووسل، دەوک و زاخو،...هتد، پیویستە زور چاک ناگادار بن کە کۆیلەیی هیچ کەس، بنەمالەک، یان حیزبەک نینە. لە کاتی کە نامانجی خۆپیشاندانەکان زور ناشکراییە، زور زور گرنگە دروست بوونی لیژنە لە سەرانسەری عێراق دا لە ناو هەموو گوند و شارەکان و هەماهەنگی و پەيوەندیان لە گەل یەکتەر، بە عەقل و شیوازهکی تاییەت کە خارجی فکر، هیزر، بینین، کردار و کار کردنی حیزبەکانی عێراقە.

- لە کاتەک دا کە دزی، گەندەلی و نەزانیی بێ سنوور و جیاوازی ٩٥% دی سروەت و سامانی عێراق لە دەستی ٥% دایە و ٩٥% دی کومەلگا کۆیلە و لە پرۆسەسی کۆیلە کردنی بەر دەوام دایە؛ پەرلەمان، دیموکراسی، یاسا، پرۆژە یاسای چاکسازی، هەنژاردەن، ریککەوتنامە، کۆنگرە، کۆبوونەوه، پیشوازی و سەردان کردنی سیاسی،...هتد، هیچ مانایەکی نیە.

بە هیچ شیوەیهک کاتی paradigmes کانێ کۆن وەک شیعی، سوننی، زۆرینە، کەمینە؛ نایدیۆلۆجیای بە عەسی، نەزانیی بێ سنوور و جوراجور و

Ethnicity, territorial dispute, a theatrical government...etc.

نهماوه و هەر کەسێک نەم ھۆکارانە بە کار بێنیت = زور زور نەزانە، دز، گەندەل، لە خزمەتی: بەرژووەندی شخصی، نەکتەری دەولی ناوچەکە و غەیری ناوچەکە و زور دواکەوتووێه.

چەند نموونەى زور سادە لە سەر نەزانین، ساویلکاتی و ناستەکی زور نزم: - فولان حیزب دەست بە لێپرسینەوہ لە دارایی و سامانی بەرپرسەکانی دەکات. - فولان حیزب بەشداری لە حکوومەتی داھاتووی عێراق دا ناکەت. - نەگەر فولان حیزب گوران کاری نەکەت کێ گوران کاری نەکەت. - وەزیر و گوزیر، سیاسە تەمدار، سەرۆک وەزیرانی جیاوازی عێراق، بەرپرس، پەرلەمانتار، پارێزگار، "نازان" "دیموگرافی 1" چپە (و پێویستە دیپلومات و سیاسەتەمداری نەوروپی باسی ئەوہ بەکەت). - کاتی شەری بینی نەمریکا و عێراق، ژەنەرالەکی عێراقی زیندانی نەبیت. کە داخلی نوسینگەى بەرپرسەکی نەمریکی بو وینەپەکی ژەنەرالەکی نەلمانی 2 کە لە شەری جیھانی دووم بەشدار بو دەبێنیت لە سەر دیوار و نەئیت بو نەم وینەى ژەنەرالی نەلمانی لێرەپە؟ بەرپرسەى نەمریکی نەئیت نەزانى کێیە و ناوی چپە؟ ژەنەرالی عێراقی نەئیت نازانم. بەرپرسیاری نەمریکی دەئیت: نەگەر تو دەترانی نەمە کێیە، نیستا تو لێرە (زیندانی) نەبووی.

ھوشیار بارزانی گووت "خۆپیشاندانەکانی نەزایى لە بەغدا و چەند شارێکی تری عێراقدا پیشان دا کە کومەلگای عێراقی بە شێوہیەکی گشتی نە حیوانە، نە کۆیلەى حیزب یان کەسێکە و تینووی گورانکاریەکی بەنەرەتیە بو دروست کردنی کومەلگایەکی پیش کەوتوو کە راستی، عدالەت و بەرژووەندی عام سێ ھۆکاری بەنەرەتینە بو کار و نیش. زور زور گرنگە کە جەماوەرە عێراقە لە شارەکانی تر وەک ناكرج، کۆیە، دوکان، سلێمانی، کەرکوک، خانەقین، کەلار، چەمچەمال، رانیە، ھەلەبجە، ھەولێر، مووسل... ھتد، بە شێوہیەکی زور بە ھیز و ۱۰۰% بەشدار بن بو رزگار کردنی خۆتان لە کۆیلایەتی، دزی و گەندەلی بێ سنور."

Here we are witnessing the collapse of the old order.

تایبەتەندێکەکانی فەزای گشتی جورا جور وەک فەزای سیاسی (پەرلەمانی بەغدا و ھەولێر، وەزیر و گوزیر، سیاسە تەمدار، سەرۆک وەزیر، پەرلەمانتار، پارێزگار، سەرۆک کومار،... ھتد) و فەزایەکانی تر وەک: زانکو، رینگاوبان، نێدارە و وەزارەتەکان، نەخۆشخانە، دادگا، پارک، کونفرانس، کۆنگرە، کۆبوونەوہ، پەرلەمان، مزگەوت،... ھتد، لە سەرانسەری عێراق دا = بازرگانی (کرین و فرۆشتن) کردنی جورا جور و زور خراب، فەزای گشتی بە شێوہیەکی بەردەوام لە ژیر کۆنترۆلی: نەزانین و ناستەکی نزمی جورا جور، دزی و گەندەلی بێ سنور دایە، "نەبونی" بەرژووەندی و کۆیلە کردنی فەزای گشتی،... ھتد، و فەزایەکی زور دواکەوتووێه.

دوو سێ ووشە بو نەکتەری تاکە کەس لە پارێزگای سلێمانی و ھەلەبجە: - ھەمووتان پێویستە زور چاک ناگادار بن کە کاتی نەم شێوازی ھەست، فکر و کار کردن بە تایبەتی حیزبی و سیاسی... ھتد، بە ھیچ جورەک نەماوہ لە ناو فەزای گشتی. - نیستا ھەموو حیزبەکانی عێراقی وەک یەک مروف، پیاوی نەخۆش لە ناو کومەلگا دا و ھەر لە بەر نەوہش فەزای گشتی لە پارێزگای سلێمانی و ھەلەبجە (وەک لە سەرانسەری عێراق) فەزایەکی زور خراب، دز، گەندەل و رزی بویە و نەمەش کاریگەری زور نینگەتیف و ژەراوی لە سەر ھەمووتان ھەپە و رۆژ بە رۆژ نەم فەزای گشتی بیستەر و خراپترە. - زور گرنگ و پێویستە کە نەکتەری تاکە کەس و ھەموو کومەلگا واز بێنن و دەست بەردەن لە فیل کردن لە خۆتان چونکە نەم بەرپرسەری ھەست و نەم بەرپرسەری ھەست

Non seulement n'a plus besoin d'être mais elle est hautement destructive.

- تا کەي خەریکی دیوان و مەجلیس گرم کردنی جورا جوری شخصی، حیزبی، سیاسی، کونفرانس، کۆنگرە، کۆبوونەوہ، دینی، کۆیلایەتی،... ھتد، نەبێ؟ - نەترسین بە ھیچ شێوہیەک لە گورانکاری بەنەرەتی. گورانکاری یەکیک لە تایبەتەندێکەکانی بەردەوامی کومەلگایە. نەنجامی نیش و کاری راویژکار، بەرپرسی حیزبی، نەنجومەنی سەرکردایەتی، جفاتی نیشتمانی، نەنجومەنی ناوہ ندی، "سکرتاریەتی حیزبی"، مەکتەبی ریکخستن، کونفرانس و کۆبوونەوہکانی حیزبی،... ھتد، چپە؟ ناو دانی نەزانین، ساویلکاتی، خۆپەرستی بێ سنور، گەندەلی، پوچ و رزی کردنی فەزای گشتی لە ناو زەمان دا.

- **Ne vous nourrissez plus de l'ancienne. (Manières d'agir, de penser et de faire).**

- **Are you aware of your strategic position ?**

نایا عێراق بو بە لوبنان و نەفغانستان؟ بە ھیچ جورەک لە بەرژووەندی نەکتەری دەولی ناوچەکە و غەیری ناوچەکە دا نیبە تەدەخولی نەم گورانکاری بەنەرەتی بەکەن لە عێراق دا.

ھوشیار بارزانی گووت "پاش رووخاندنی رژیمی سەدام چەند شتیکی لە عێراق دا پەیدا بون وەک:

عێراق = "حیزب" = "بەنەمال" = سێ چوارکەس = نەبوونی بەرژووەندی گەلی عێراق بە شێوہیەکی عام و ھەبوونی بەرژووەندی و تەدەخولی نەکتەری دەولی خارجی. شەر کردنی بەردەوام لە سەر پۆستەکان بە شێوہیەکی گشتی و ۱۰۰% و بڵاوبوونەوہی گەندەلی بە شێوازی زور قوول و بە بەردەوامی. ھەر کە سێک (وەزیر و گوزیر، سەرۆک وەزیر، سەرۆک کۆمار، سکرتیری حیزبی، پەرلەمانتار، پارێزگا، دادوەر،... ھتد) کە بو بە خاوەنی پۆستەک = ناستەکی زور نزم و نەزان، شەرعیەت دان بە دزی و گەندەلی زور قوول، خراب کردنی فەزای گشتی، کۆیلە کردنی کومەلگا، دیوان و مەجلیس گرم کردنەکی تایبەت،... ھتد. بەرپرس و سکرتیر حیزبی، مەلایەکانی حیزبی لە ھەموو عێراق دا، سەرۆک وەزیر، سەرۆک کۆمار، پەرلەمان و پەرلەمانتار، سیاسەتەمدارە حیزبی، وەزیر و گوزیر، بوون بە سەمیۆلی تیکدانی فەزای گشتی، دزی و گەندەلی زور قوول، تالانی سروەت و سامانی عێراق بە دلی خۆیان."

پەرلەمانتار، سیاسەتەمدار، وەزیر و گوزیر، سکرتیر حیزبی، سەرۆک وەزیر و سەرۆک کۆمار و مەلایەکانی حیزبی... ھتد، زور چاک ناگادار بە کە کوپی کردنی نەفکار ھیچ سوودی نیبە.

بو ئەوہی کە وەک وولاتەکانی تر بە سەر عێراق نەھەت و چاکسازی راستەقینە و بەنەرەتی پەیدا بیت ھوشیار بارزانی گووت "زور زور گرنگە کە جەماوەر و کومەلگا بە ھیچ شێوہیەک نەھینە بە کارھینان بو بەرژووەندی شخصی، حیزبی، نایدیۆلۆجیای بەعسی و نایدیۆلۆجیایەکی تر، یان نەکتەری دەولی ناوچەکە و غەیری ناوچەکە لە ناو زەمان دا. بەنەرەت و جەماوەر دوو ھۆکاری بەنەرەتی، تەواوکەری یەکنترن بو چاکسازی راستەقینە لە ناو کومەلگا دا. زور زور گرنگە کە جەماوەر لە سەرانسەری عێراق دا و خارجی حیزبەکان دەست بە دروست کردنی حەرەکەییەکی سەرانسەری بەکەت لە بەسرا تا زاخو بە عەقل و شێوہیەکی تایبەت و بە زووترین کات بو تیکدانی سێستەمی کۆیلایەتی جورا جوری کومەلگا، دزی و گەندەلی لە عێراق دا." ھوشیار بارزانی گووت "نیستا عێراق داگیر بوویە بە شێوہیەکی زور زور شارەزا،

subtile و بە دوو جور: لە ژیر کۆنترۆلی نەکتەری دەولی خارجی و "نوخبەییەکی" مەرکەزی زور دز، نەزان و گەندەلی بێ سنووری حیزبی دایە. زور گرنگ و پێویستە بەردەوام بونی خۆپیشاندانەکانی نەزایى نە تەنھا لە بەغدا، بەسرا، ناسریە، کەربەلا، نەجەف بەلام لە ناو ھەموو فەزایەکانی گشتی

و له شارەکانی تریش وەک سلیمانی، کەرکوک، خانەقین، کەلار، چەمچەمال، دوکان، رانیە، هەلەبجە، هەولێر، مووسل،...هتد، بە شێوەیەکی زور بە هێز و رێکوپێک لە داخڵی رێکخراوەکی جەماوەری بو ئەوەی کە جەماوەری عێراق خۆی رزگار کەت لە کۆیلە کردنی کومەلگا، دزی و گەندەلی بی سنوور و نایندەییەکی زور خراب و رەش."

له كۆتاییدا هوشیار بارزانی گووت:

- پاش رووخاندنی رژیمی سەدام بە شێوەیەکی عام له سەرانسری عێراق دا

Il y a une incompatibilité de fonction : entre la personne et la fonction occupée.

- Maintenant il y a une prise de conscience collective et politique pour un changement radical en Irak

- "Un téléchargement conscient" à la fois individuel et collectif de cet article dans la société irakienne.

- خۆپیشاندانەکانی گەلی عێراق نە تەنھا سیستەمی کۆیلاپەتی، دزی و گەندەلی له عێراق دا لەرزاند، بەلام کاریگەرەکی گەرمی و هەبو و هەیه له سەر هەموو کومەلگا...هتد.

- Les actions pour un changement radical (au niveau local et national) · sont très variables (désobéissance civil, grève générale, ne pas participer aux élections, manifestations, pression des réseaux sociaux,...) et doivent être coordonnées, constantes et stratégiques.

- له سەرانسەری عێراق دا هیچ حیزبەک و بەرپرسی حیزبی توانای ئەوە نییه کە چاکسازی راستەقینە و بنەرەتی له ناو کومەلگا دا بەکەن. و هاتوچوی "چەند کەسێک" وەک: (سەرۆک وەزیر، وەزیر و گوزیر، سەرۆک کۆمار، پەرلەمانتار، سکرێتیری حیزبی، پارێزگا، دادوەر،...هتد)، له پوستانە بو پوستانە تر هیچ فایده ناکەت. بو؟ چونکە هەموویان له ژێر کۆنترۆلی سیستەمەکی زور نەزان و دواکەوتوو دانە 3. و له بەر ئەوە کومەلگای عێراق، نەکتەری تاکە کەس زور زور گەرمی کە هەست بە توانا و گەرمی خۆتان بەکەن بو نازاد کردنی عێراق له کۆیلاپەتی جورا جورا و چاکسازی راستەقینە.

- نیش و کار کردنی زور جیدی و عەمەلی له سەر نەم نووسینە له سەرانسەری عێراق دا. هەمووتان هەست بە یەک شەت نەکەن: کاتی تیکدانی سیستەم و گورانکاری راستەقینە = وەرە نەکتەری تاکەکەس، کومەلگای عێراق. عەقڵ و شێوەیەکی تاپبەت =

Doesn't depend on the mental state."

م.امین

- 1- Demography
- 2- Erwin Rommel
- 3- <http://kcdme.com/Ayoub%20Barzani%2014.08.2019.pdf>
<http://kcdme.com/M.Amin%2025.08.2019.pdf>